

BIBLIOTEC A

Informacions

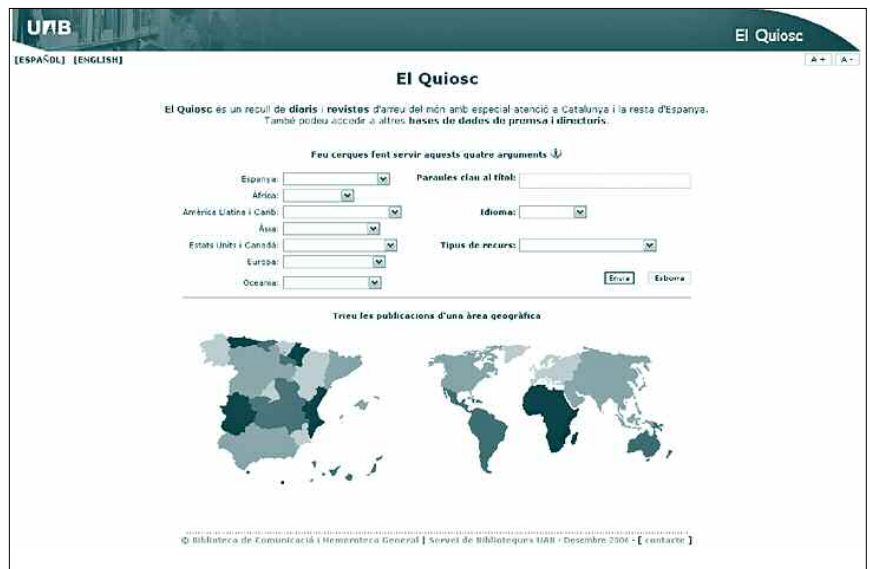
Publicació del Servei de Biblioteques de la UAB. Núm. 33. Juny de 2007

Hi trobareu

- 3** The Armed Conflict Database
- 3** Enquestes i estudis d'opinió
- 4** Naxos Music Library i RISM
- 5** Novetats de ciències experimentals i enginyeries per al 2007
- 7** Encyclopedia of Life Support Systems
- 8** Wildpro
- 8** Tens l'examen de l'any passat?
- 10** Enquesta 2006 sobre material audiovisual
- 11** La Biblioteca d'Humanitats, d'aniversari
- 15** *La Il·lustració Artística*

UAB

Universitat Autònoma de Barcelona
Servei de Biblioteques

El Quiosc

La premsa digital a les biblioteques de la UAB

Les bases de dades de premsa a les biblioteques de la UAB han experimentat un creixement espectacular els darrers anys. Buiden fons de diaris i revistes digitals però també de les versions en paper. Saber quins diaris i revistes són buidats i a quina base de dades s'ha fet aquest buidatge no és una qüestió trivial. I encara és més difícil saber quin fons de cada publicació trobarem a cada base de dades.

El problema

No tenim cap eina que ens permeti respondre de manera ràpida a preguntes com aquestes:

- Teniu el diari X en format digital?
- Puc fer cerques de notícies de 1998 de diaris espanyols?
- Quins mitjans trobaré a la base de dades X?
- Quin període puc consultar del diari X?

Una solució

El Quiosc és una eina que intenta contestar a aquest tipus de preguntes des de tres propostes de servei:

- a) Informació sobre el fons que de cada publicació es pot consultar a les biblioteques de la UAB
- b) Informació sobre les bases de dades de premsa que tenim a les biblioteques de la UAB
- c) Directori de premsa

Els dos primers, i sobretot el primer, són els serveis que aporten valor afegit al Quiosc. Però el tercer, a mesura que es va convertint en el millor directori de premsa catalana i en un dels millors espanyols, aporta visites que poden ser usuaris potencials de les nostres bases de dades de premsa.

La proposta del Quiosc es presenta en català, castellà i anglès. L'abast és inter-

BIBLIOTEC Informacions A

Publicació del Servei de Biblioteques
de la Universitat Autònoma de Barcelona

Núm. 33
Juny de 2007

Dipòsit legal: B-6.440-91
ISSN: 1130-9318

Han coordinat aquest número

Vicenç Allué
Mercè Bausili
Núria Balagué
Joan Gómez Escofet
Montse Mallorquí

Edició i impressió

Servei de Publicacions
de la Universitat Autònoma de Barcelona
08193 Bellaterra
(Barcelona)

Adreça

Biblioteca Informacions
Servei de Biblioteques
Universitat Autònoma de Barcelona

Edifici N
08193 Bellaterra (Spain)
Tel.: 93 581 10 15
Fax: 93 581 32 19
A/e: nuria.balague@uab.es

BIBLIOTECA INFORMACIONS
es pot obtenir en format electrònic
(Acrobat) al web de la UAB:

<http://ddd.uab.es/?c=uabpubd&as=0&ln=ca>

Els articles signats són responsabilitat dels autors
i no representen necessàriament l'opinió
de BIBLIOTECA INFORMACIONS.

nacional, però amb especial atenció a Catalunya i la resta d'Espanya. Per a cada publicació oferim l'enllaç a la seva versió digital i un enllaç al catàleg si hi és. Però el més important és la informació sobre a quines bases de dades la podem trobar i quin fons podem consultar d'aquella publicació. Les bases de dades de premsa que buidem són:

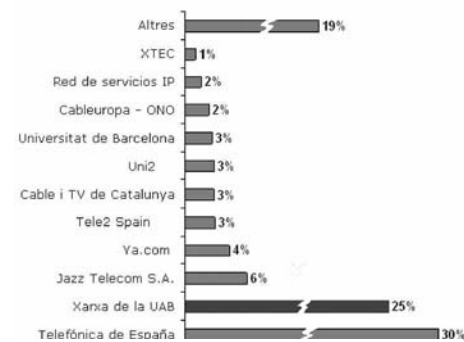
- ICONOCE
- Lexis-Nexis
- Mynewsonline
- NewspaperDirect
- The New York Times en línia
- El País en línia
- La Vanguardia en línia
- Factiva (pròximament)

Quatre xifres

El web es va penjar el 13 de novembre de 2006. A finals de febrer de 2007, hi havia 739 diaris i 279 revistes. Al llarg dels mesos hi ha hagut un comportament similar: més de 12.000 pàgines visitades però amb tendència creixent.

Prendrem algunes dades, com a exemple, del mes de gener. Durant aquest mes es van visitar 12.620 pàgines i es van fer 496 consultes a webs amb informació sobre les bases de dades de premsa. Quant a la procedència dels usuaris, volem destacar que no tots, ni de bon tros, es connecten al Quiosc a través de la

Xarxa de la UAB. Com podeu observar al gràfic, tres de cada quatre s'hi con-

Font: Google Analytics

necten des de fora de la UAB (i sense VPN).

Això ens obliga a diferenciar amb molta claredat quins dels serveis que oferim són d'accés lliure i quins són del domini de la UAB. Respecte a la ubicació geogràfica dels usuaris que ens visiten, destaca lògicament Catalunya, tot i que hem rebut visites de 84 països diferents.

Encara estem en fase de desenvolupament del projecte, millorant la usabilitat i els serveis que oferim. Esperem les vostres visites i suggeriments:

<http://antalya.uab.es/bchg/>
<http://www.uab.es/bib>

Joaquim Lahoz
Biblioteca de Comunicació i Hemeroteca General

The Armed Conflict Database

<http://acd.iiss.org/>

The Armed Conflict Database és una base de dades elaborada per l'International Institute for Strategic Studies (IISS). Ofereix informació sobre uns setanta conflictes armats d'arreu del món, interns i internacionals, incloent-hi també el terrorisme i les conseqüències de tots aquests fets: refugiats, desplaçats, costos econòmics i humans, etc.

Incorpora cada any més de dos mil informes sobre el tema, amb informació sobre:

- Desenvolupament polític: sumari dels principals esdeveniments de l'any, relacions internacionals, tipus de conflicte, partits polítics, situació actual, nombre de víctimes, cost i armament utilitzat.
- Desenvolupament militar i de seguretat: balanç militar entre combatents, compra d'armes, nombre de soldats, etc.
- Desenvolupament humanitari: cost econòmic i humà del conflicte, com el nombre de víctimes total i per any, refugiats, desplaçats dins d'una zona, etc.
- Antecedents històrics del conflicte.
- Cronologia i darrers esdeveniments.
- Enllaços a publicacions, documents oficials, institucions relacionades, etc.

Es tracta d'una font d'informació interactiva i amigable: es pot cercar a partir d'un mapa interactiu o a partir de llistats elaborats seguint criteris diversos (regions, conflictes, etc.) o mitjançant una cerca global per paraula clau.

Tot i que en aquest moment l'accés es fa amb contrasenya, molt probablement quan surti aquest article l'accés ja es farà amb adreça IP. La informació actualitzada la trobareu al catàleg.

Enquestes i estudis d'opinió

<http://www.jdsurvey.net>

El Banco de Datos ASEP/JDS és una base de dades d'enquestes i estudis d'opinió, d'àmbit espanyol i internacional, realitzats des de 1990 fins a l'actualitat.

L'accés és a través d'internet des de qualsevol ordinador amb adreça IP de la UAB. En concret, les col·leccions de què disposa són:

- **East Asia Barometer:** estudi comparatiu d'actituds i valors envers la política, el poder, la reforma, la democràcia i l'acció política dels ciutadans de l'Àsia de l'est.
- **Latinobarómetro:** estudi d'opinió pública sobre el desenvolupament de la democràcia i les economies en països de l'Amèrica Llatina.
- **Barómetro del Real Instituto Elcano de Estudios Internacionales y Estratégicos:** enquesta d'opinió pública espanyola, realitzada de forma periòdica, sobre política exterior i relacions internacionals.
- **Estudio Comparado de Sistemas Electorales (CSES):** estudis electorals de diversos països d'arreu del món. Conté dades com el vot emès, avaluacions de candidats i partits, resultats electorals i participació, etc.
- **European Values Study (EVS) i World Values Survey (WVS):** estudis de valors de la població en diferents països: percepcions sobre la vida, medi ambient, treball, família i matrimoni, política i societat, religió i moralitat, identitat nacional, etc.
- **ASEP:** investigació sobre l'opinió pública de la població espanyola des de 1986: actituds i comportaments econòmics, polítics, consum de mitjans de comunicació i actualitat.
- **CIRES:** dades de les investigacions realitzades durant el període 1990-1996 entre la població espanyola sobre temes diversos: ètica, família, vida quotidiana, ecologia i medi ambient, etc.
- **Inmigrantes:** investigacions realitzades des de 1991 fins a 2003 sobre les actituds dels espanyols envers els immigrants.

És una eina de treball de gran interès per a l'investigador en ciències socials, ja que posa al seu abast la informació completa de les enquestes: els qüestionaris, les matrius de les dades i els resultats, i permet elaborar gràfics amb aquests resultats.

Naxos Music Library i RISM: international inventory of musical sources after 1600

Recentment, la Universitat Autònoma de Barcelona ha contractat l'accés a dos recursos relacionats amb la música i la musicologia. Es tracta del portal Naxos Music Library (de la casa discogràfica Naxos), i de la base de dades RISM: International Inventory of Musical Sources after 1600.

Pel que fa al primer dels recursos, aquesta «biblioteca musical» dona accés en línia al catàleg complet dels segells Naxos i Marco Polo, amb un total de 170.000 pistes disponibles de diferents gèneres: música clàssica, jazz, músiques del món, folk i, ja que es tracta d'una empresa amb seu a Hong Kong, una secció de música xinesa.

La cerca de la música que volem consultar és molt senzilla. D'una banda, tenim una barra de cerca on podem introduir aquells termes (autor o paraules del títol) per localitzar la pista o el disc que ens interessa. I de l'altra, a la part esquerra de la pantalla trobem un menú de gèneres des del qual s'accedeix a una llista dels títols inclosos en cadascuna de les diferents seccions, ordenats per autors i títols. Com que la part més important quantitativament parlant és la de música clàssica, dins d'aquest apartat s'hi pot trobar una sèrie de subgèneres anomenats «categories».

Un cop seleccionat el disc que ens interessa, s'obre una nova finestra del navegador en la qual podem triar les pistes que vulguem escoltar i veure-hi també les notes que acompanyen cada enregistrament.

L'actualització del fons d'enregistraments és constant i Naxos edita uns dos-cents CD nous cada any. La llicència de la Universitat dona accés a cinc usuaris simultàniament.

Pel que fa a la base de dades RISM: International Inventory of Musical Sources after 1600, consisteix en la versió electrònica de la sèrie A/II d'aquest repertori internacional de fonts musicals, que correspon a la secció sobre manuscrits musicals posteriors a l'any 1600. Consta de gairebé 570.000 registres de partitures manuscrites a partir del segle XVII i conservades en més de 740 biblioteques i arxius de 31 països, entre els quals hi ha Espanya. Així, aquesta eina ens serveix per localitzar còpies manuscrites posteriors a aquesta data d'obres de diferents autors ubicades arreu del món.

La cerca no permet gaires combinacions i el més pràctic és buscar per paraules clau d'autor i títol. Un cop localitzem l'obra que cercàvem, el registre ens dona la descripció del manuscrit, dades de la peça, l'*incipit* musical i la biblioteca on el podem trobar.

Cada registre permet enllaçar determinats camps (*composer*, *literature* i *library*) amb tres bases de dades més que aporten informació addicional: RISM Composer, RISM Bibliographic Citations Database i RISM Libraries Sigla.

Hem de tenir en compte que l'any 1600 ja feia anys que funcionava la impremta; no hi trobarem de tot en aquesta base de dades, però és una de les eines més importants de la recerca musicològica.

L'actualització és de més de 20.000 nous registres l'any. La llicència de la Universitat és de cinc usuaris simultàniament.

Raül Coré
Biblioteca d'Humanitats

Directori d'empreses d'arreu del món

<http://osiris.bvdep.com/ip>

Osiris és una base de dades d'empreses a la qual enguany s'ha subscrit la Universitat. L'edició és a càrrec de Bureau Van Dijk, el gran proveïdor europeu d'informació empresarial.

L'accés és en línia des de qualsevol ordinador amb adreça IP de la UAB.

Conté informació de més de 45.000 empreses, bancs i companyies d'assegurances d'àmbit internacional, la majoria de les quals cotitzen en borsa.

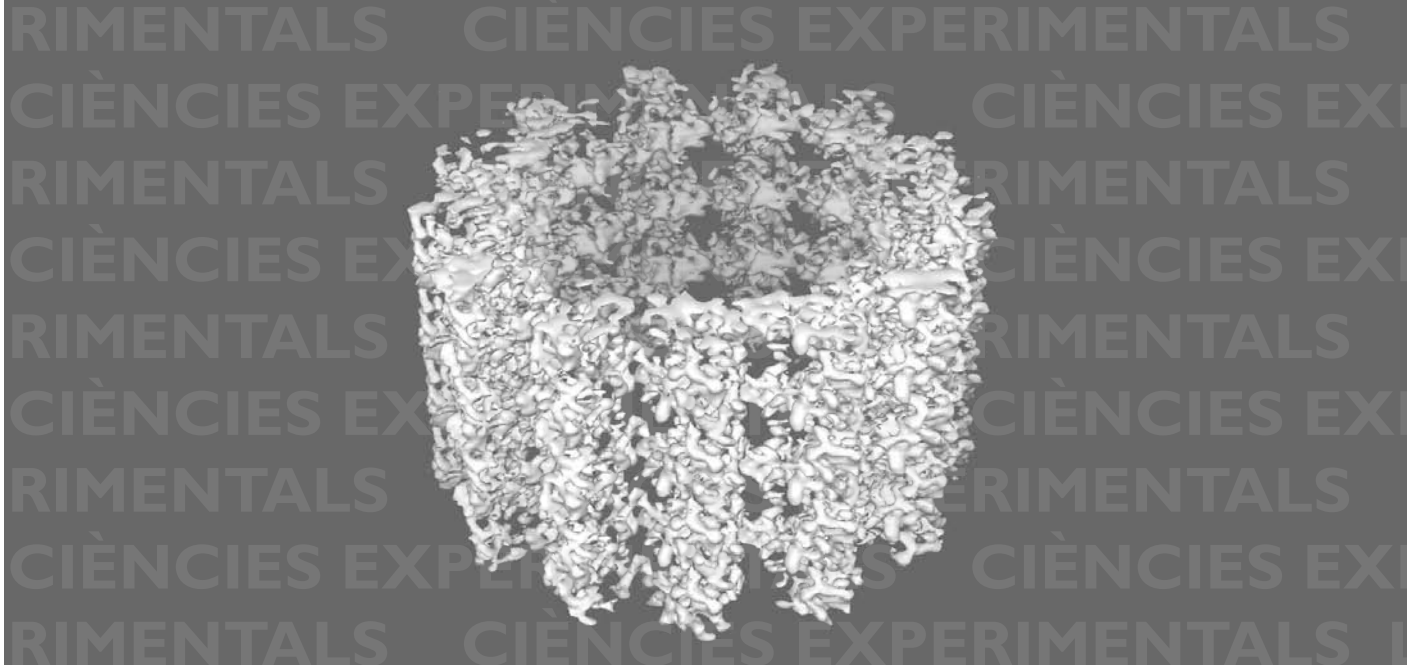
De cada empresa podem obtenir nombroses dades, essencialment:

- Identificatives i d'activitat
- Financeres: balanços, comptes de resultats, ràtios, cotitzacions borsàries, etc.
- Accionistes i participació
- Administradors
- Notícies d'adquisicions i fusions

El programari de consulta és senzill i flexible; de fet, és conegut pels nostres investigadors perquè és el mateix que el de la base de dades d'empreses espanyoles SABI, a la qual la Universitat es va subscriure fa uns anys. Així, les cerques es poden fer a partir de nombrosos criteris combinables entre ells per operadors booleans; es poden elaborar formats de sortida de la informació a mida; es poden portar a terme diferents tipus d'anàlisi estadística i comparatives entre empreses; i tot això, representar-ho gràficament i exportar-ho fàcilment en format taula.

Si voleu més informació general sobre l'editor o sobre la base de dades, podeu obtenir-la des de l'adreça: <http://www.bvdep.com>

Gemma Estrugas Mora
Biblioteca de Ciències Socials

Novetats de ciències experimentals i enginyeries per al 2007

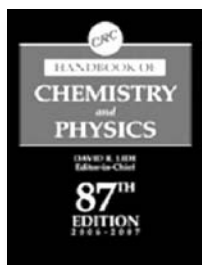
De cara al 2007 s'ha ampliat considerablement el ventall de recursos en línia de l'àmbit científic, tant de bases de dades bibliogràfiques com de col·leccions documentals. Atès que amb el temps s'ha anat assolint un alt grau de cobertura en bases de dades bibliogràfiques, la tendència va més en la línia de completar col·leccions de revistes electròniques, incorporar títols de qualitat i ampliar el fons de llibres electrònics, especialment de les disciplines afins a les enginyeries.

Respectes d'aquestes últimes, de tot el nou repertori cal destacar la col·lecció «Referex Engineering Collection», de l'editorial Elsevier. No obstant això, com sol ser habitual, les ciències biomèdiques són les àrees més beneficiades. En aquest camp, mereix un comentari a part la base de dades Faculty of 1000 Biology. Aquesta s'aparta del perfil típic de base de dades i es decanta per un producte orientat a la selecció crítica d'articles científics.

Pel que fa a noves publicacions, és notable l'ampliació de títols de l'editorial Nature i la col·lecció històrica de *Science*, dos punts de referència fonamentals en la comunitat científica. En un altre àmbit, més orientat a tot el públic acadèmic, cal destacar la versió en línia d'una obra de referència bàsica, el *CRC Handbook of Chemistry and Physics*.

A continuació es resumeixen els trets principals de cada producte:

CRC Handbook of Chemistry and Physics Online, 87a edició¹

La versió en línia inclou una interfície de consulta fàcil i ràpida. Altrament, amplia continguts amb nombrosos compostos orgànics addicionals, actualitza les taules d'isòtops, afegeix informació toxicològica, especialment de químics cancerígens, inclou taules del clima dels últims cent cinquanta anys, etc.

Referex Engineering Collection: Electronics and Electrical²

Cent trenta-vuit llibres electrònics d'Elsevier que es poden consultar mitjançant la plataforma Engineering Village. Aquesta col·lecció inclou nombrosos textos de referència de l'enginyeria i s'adreça tant als estudiants com als professionals. S'hi poden trobar llibres especialitzats en disseny de circuits, enginyeria òptica, processament de senyals, etc.

Faculty of 1000 Biology³

La plataforma Faculty of 1000 Biology s'adreça als professionals de la biologia i és una eina per mantenir-se al corrent enmig de la ingent producció biocientífica.

Lluny de voler ser una base de dades exhaustiva, Faculty of 1000 Biology és una selecció crítica dels articles més rellevants publicats en biologia. La diferència respecte d'altres productes similars rau en l'estructura del comitè d'experts encarregat de seleccionar els articles d'investigació. A més, els experts puntuen les publicacions basant-se en un índex de rellevància d'elaboració pròpia i el ventall de temes és molt ampli: bioquímica, bioinformàtica, farmacologia, immunologia, etc.

Revistes científiques

El mateix ritme de canvis en el món editorial implica que regularment es vagin posant noves publicacions a l'abast, sigui

¹ <http://www.hbcnpnetbase.com/>

² <http://www.engineeringvillage.com/controller/servlet/Controller?CID=keyWordSearch>

³ <http://www.f1000biology.com/>

per decisió de la UAB o com a part de la gestió col·laboradora del CBUC. Resultaria molt feixuc anomenar tots i cadascun dels nous fitxatges, per la qual cosa ens limitarem a ressaltar aquells que poden tenir més ressò:

Del camp de la neurologia

- *Cerebral Cortex Online*⁴
- *International Journal of Neuropsychopharmacology Online*⁵

De l'editorial Nature

- *Molecular Psychiatry Online*⁶
- *Nature Materials Online*⁷
- *Nature Photonics Online*⁸
- *Nature Physics Online*⁹
- *Nature Reviews Neuroscience*¹⁰
- *Neuropsychopharmacology*¹¹
- *News@nature Premium Plus*¹²

No és pròpiament una publicació científica sinó l'arxiu de notícies de la revista *Nature*, font de referència per a molts mitjans de comunicació.

Science Classic¹³

Com l'anterior, pel seu prestigi i bagatge aquesta revista no necessita presentació. Cal dir només que l'arxiu històric de la revista *Science* ens remunta a la ciència de l'últim quart del segle XIX (1880-1996). D'aquesta manera es complementa l'actual subscripció, limitada als darrers deu anys.

Annals of the New York Academy of Sciences¹⁴

Synergy Home

Entre l'ampliació dels títols inclosos a Blackwell's Synergy, s'hi pot trobar la revista *Annals of the New York Academy of Sciences*, un dels títols capdavanters de la biomedicina, similar a *Science*, *Nature* o *PNAS*, entre d'altres, pel que fa a l'impacte en la comunitat científica.

⁴ <http://cercor.oxfordjournals.org/current.dtl>

⁵ <http://journals.cambridge.org/action/displayJournal?jid=PNP>

⁶ <http://www.nature.com/mp/index.html>

⁷ <http://www.nature.com/nmat/archive/index.html>

⁸ <http://www.nature.com/nphoton/archive/index.html>

⁹ <http://www.nature.com/nphys/archive/index.html>

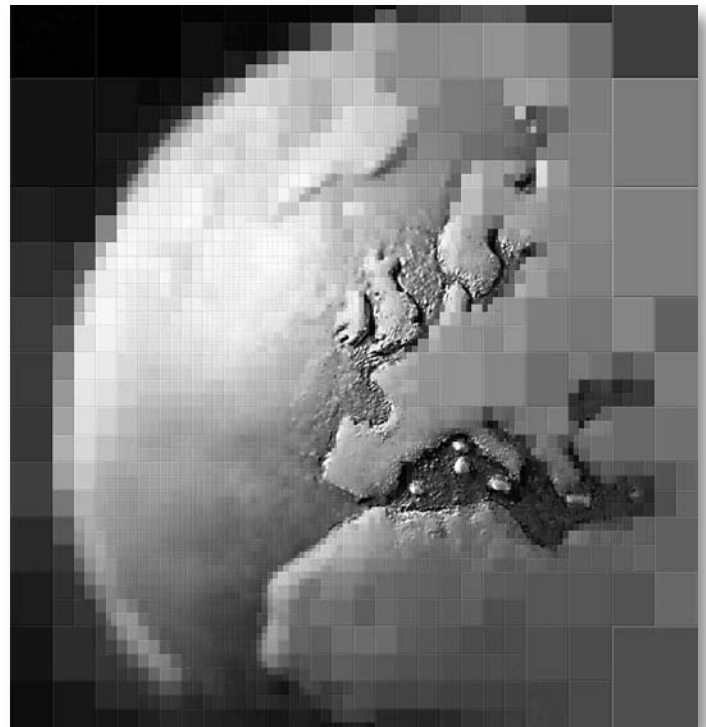
¹⁰ <http://www.nature.com/nrn/index.html>

¹¹ <http://www.nature.com/npp/journal/yearlist.html>

¹² <http://www.nature.com/news/archive/index.html>

¹³ <http://www.sciencemag.org/archive/>

¹⁴ <http://www.blackwell-synergy.com/>

El contracte actual amb Blackwell's inclou també els títols següents:

- *Animal Conservation*
- *FEMS Immunology and Medical Microbiology*
- *FEMS Microbiology Ecology*
- *FEMS Microbiology Letters*
- *FEMS Microbiology Reviews*
- *FEMS Yeast Research*
- *International Zoo Yearbook*
- *Journal of Agricultural Economics*
- *Journal of Field Ornithology*
- *Journal of Small Animal Practice*
- *Journal of Zoology*
- *Marine Mammal Science*
- *Soil Use and Management*
- *Water and Environment Journal*

STMA-Z¹⁵

Com a complement de les actuals bases de dades de matemàtiques (Zentralblatt MATH i MathScinet), s'hi ha afegit la base de dades bibliogràfica STMA-Z, especialitzada en teoria i mètodes estadístics. L'editor és el mateix que elabora la base de dades Zentralblatt MATH: la Societat Europea de Matemàtica.

Tomàs Fabregat
Biblioteca de Ciències i d'Enginyeries

¹⁵ <http://www.zentralblatt-math.org/STAT>

Encyclopedia of Life Support Systems (EOLSS)

Des del febrer passat, les biblioteques de la Universitat tenen accés a l'Encyclopedia of Life Support Systems, portal que recull un total de setze enciclopèdies de diferents disciplines (el llistat complet el trobareu al registre bibliogràfic del recurs). Es tracta d'un portal desenvolupat sota els auspicis de la UNESCO que vol presentar el coneixement de manera global i interrelacionada, ja que permet cercar al mateix temps en diferents enciclopèdies. Així, es pot buscar conjuntament a tots els recursos, seleccionar-ne uns quants per fer la cerca o bé entrar en els continguts de les diferents enciclopèdies individualment.

Search for: [Table of Contents](#) [Help](#) [Search FAQ](#)
 all of the words
 exact phrase
 at least one of the words

Choose a search category:
 All Subject Categories (Encyclopedias)
 or select any Subject Category/Categories: (search will be confined to the selected categories only)

☐ Earth and Atmospheric Sciences	☐ Mathematical Sciences
☐ Biological, Physiological and Health Sciences	☐ Social Sciences and Humanities
☐ Physical Sciences, Engineering and Technology Resources	☐ Chemical Sciences, Engineering and Technology Resources
☐ Water Sciences, Engineering and Technology Resources	☐ Energy Sciences, Engineering and Technology Resources
☐ Environmental and Ecological Sciences, Engineering and Technology Resources	☐ Food and Agricultural Sciences, Engineering and Technology Resources
☐ Human Resources Policy and Management	☐ Natural Resources Policy and Management
☐ Development and Economic Sciences	☐ Institutional and Infrastructural Sciences
☐ Technology, Information, and Systems Management Resources	☐ Regional Sustainable Development Reviews

A diferència de la majoria d'enciclopèdies, el seu contingut no està organitzat alfabèticament, sinó per blocs temàtics. Des de la pantalla principal podem introduir la paraula o les paraules clau, que es buscaran al text complet de l'article. Els resultats es presenten distribuïts per blocs enciclopèdics, de manera que si el terme apareix a tots els recursos tindrem setze categories de resultats. A més, les paraules clau apareixen destacades amb color groc, i així podem localitzar fàcilment la part de l'article que ens pot interessar més.

L'altra forma de buscar és a partir del contingut de les diferents enciclopèdies. A la part superior de la pantalla de cerca trobarem un enllaç on diu Table of Contents, que ens porta a un llistat de les setze enciclopèdies, cadascuna amb un altre enllaç per poder entrar al seu sumari. Dins d'aquests sumaris, trobarem els continguts estructurats en tres nivells, identificats amb tres colors:

- 1r nivell (*theme*): identificats amb color vermell, són grans blocs temàtics, dins dels quals hi ha una introducció dels conceptes fonamentals dirigida a lectors no experts.

- 2n nivell (*topic*): amb color verd trobarem capítols més específics, diferents branques del tema principal, destinats a gent amb coneixements sobre la matèria tractada.
- 3r nivell (*article*): la major part dels articles que trobarem a EOLSS se situen en aquest nivell, indicat amb color rosa. Aquí, els diferents aspectes es tracten amb profunditat i detall.

UNESCO EOLSS
 ENCYCLOPEDIA OF SOCIAL SCIENCES AND HUMANITIES

ARCHAEOLOGY
 The History of Archaeology
 The Archaeological Record
 Doing Fieldwork in Archaeology
 Analyzing Archaeological Data
 Archaeological Interpretation
 The Archaeology of Human Life Support Systems
 Preserving the Past for The future

FOUNDATIONS OF ARCHAEOLOGY
 Conceptual Foundations
 Methodological Foundations of Archaeology

THE HISTORY OF ARCHAEOLOGY
 The Nature of Archaeology
 Writing the History of Archaeology
 The Fragmentary Nature of the Archaeological Record
 Foundations of Archaeological Inquiry
 Foundations of Archaeology in The New World
 Archaeological Dating
 The New Archaeology
 Post-Processual Archaeology

THEORY IN ARCHAEOLOGY
 Fifty Years of Theory in Euro-American Archaeology: Historical Background
 Archaeology in the Real World
 Theory in Twenty-First Century Archaeology

ARCHAEOLOGICAL FIELDWORK
 Theory
 Practice
 Theory Revisited: Reproducibility
 Future Trends and Perspectives

DATING AND CHRONOLOGY BUILDING
 Chronological Frameworks
 Chronology in Archaeology
 Chronology Building
 Chronometric Dating Methods

CLASSIFICATION AND TYPOLOGY
 Historical Background
 Artifact Classifications and Types
 Problems and Controversies: The "Typological Debate"

Un cop localitzat l'epígraf que ens interessa, només hem de marcar l'enllaç amb el ratolí. De cada capítol trobarem la informació següent: títol, autor, filiació de l'autor, paraules clau, taula de continguts, resum, text dividit per seccions, agraïments (si n'hi ha), capítols relacionats, glossari, bibliografia i una breu biografia de l'autor.

Search Print this chapter Cite this chapter

ARCHAEOLOGY
 D. L. Hardy
 Department of Anthropology, University of Nevada-Reno, USA

Keywords: Anthropogenic systems, archaeology, Archaeology, culture, evolution, history, landscape, monuments, paleoenvironment, preservation, sites, society, technology.

Contents
 1 Introduction
 2 The History of Archaeology
 3 The Archaeological Record
 4 Doing Fieldwork in Archaeology
 5 Analyzing Archaeological Data
 6 Archaeological Interpretation
 7 The Archaeology of Human Life Support Systems
 8 Preserving the Past for The future
 Acknowledgments
 Related Chapters
 Obituary
 Bibliography
 Biographical Sketch

Summary
 Archaeology studies history through the material remains of past human activities. Sometimes called the archaeological record, such remains offer a glimpse of the past that is independent of written accounts and oral traditions. The archaeological record contains evidence of the successes and failures of a wide variety of past life support systems beginning as early as 2.6 million years ago. This essay introduces the fundamentals of Archaeology as it is conceptualized and practiced today. The theme articles, published in the on-line EOLSS (see "Related Chapter" for further details) provide more detailed discussions of the methods used to gather and analyze archaeological data, approaches to interpretation, and current knowledge of the world archaeological record. With the dawn of the new millennium, development, tourism, and a multitude of other forces threaten the preservation of the archaeological record as a critical resource for sustainable development planning.

Wildpro

Wildlife Information Network (Wildpro) és una organització benèfica del Regne Unit creada el 1992 amb l'objectiu de difondre informació veraç sobre la salut, la diagnosi, el tractament de la fauna i el control de malalties infeccioses emergents en la fauna salvatge. La seva fundadora, Suzanne Boardman, va atendre el buit existent per tal de satisfer les necessitats informatives de parcs zoològics, santuaris de fauna, clíniques de salut animal i estacions de camp i centres de rehabilitació de fauna salvatge d'arreu del món, fins aquell moment poc cobertes o gens.

Per donar resposta a aquest objectiu, WildPro manté i actualitza una plataforma digital docent especialitzada en animals salvatges que funciona com a base de dades i llibreria electrònica. Incorpora documents digitalitzats que els autors autoritzen a fer-ne difusió a través d'aquest portal. Consta de dues grans seccions:

Encyclopaedia: fitxes sobre història natural d'espècies i les seves característiques (inclou paràsits); dades sobre nutrients, toxines i altres substàncies químiques; components mediambientals, agents físics causants de malalties; una sèrie nomenada «How to...», amb guies sobre les millors pràctiques per a la cria d'animals i tècniques veterinàries utilitzades en el maneig d'espècies, malalties i zones geogràfiques; informació sobre característiques, epidemiologia i control de malalties específiques, i desplegament geogràfic de grups d'espècies animals.

Electronic Library: llibres, contribucions a congressos, vídeos i documents digitals d'accés lliure, ja que els editors han donat permís per accedir al seu contingut amb ple dret. Seguint aquesta classificació trobem: *Ethics, Standards and the Law/Disease Investigation and Habitat Management/Animal Species Information & Management Guidelines (Non-marine)/Marine Wildlife Guidelines*.

A més d'aquest portal, hi ha una col·lecció de CD (<http://www.wildlifeinformation.org/Default.htm>) que complementen fora de línia la consulta de diferents malalties, agents tòxics i espècies animals, localitzables a la Biblioteca de Veterinària: <http://www.babel.uab.es/cgi-bin/gateway?authority=2034-73180&conf=080000>.

El portal és accessible a través de la xarxa de la UAB: <http://institution.wildlifeinformation.org/> per a usuaris il·limitats.

De biblioteccis

Tens l'examen de l'any passat?

El que anomenem «vida d'estudiant» són aquells dies que passen entre el bar, les classes i la biblioteca de manera més o menys plaent.

Tot va bé fins que arriben els dies fatídics: el període d'exàmens. Algunes de les frases que més podem sentir aquests dies entre companys són: «Tens algun model d'examen?», «Saps què va posar l'any passat?», «Has passat per la biblioteca a veure si tenen...?», «Coneixes algú que fes aquesta assignatura?»...

Ara us diré un secret: al DDD podeu trobar molts models d'examen dels vostres professors i de les vostres assignatures.

El DDD és el Dipòsit Digital de Documents del Servei de Biblioteques de la UAB i la seva col·lecció «Materials de curs» disposa dels programes i dels exàmens d'una gran quantitat d'assignatures de la Universitat. En aquests moments, ja s'hi troben dipositats més de 3.000 programes i més de 2.800 exàmens gràcies a la col·laboració dels mateixos docents, dels departaments i dels deganats.

Podeu limitar les vostres cerques dins d'aquesta col·lecció per: nom del professor, codi de l'assignatura o nom de l'assignatura.

El cadenat indica que és un material de consulta restringida a la xarxa de la UAB. Només el podreu consultar des dels ordinadors del campus o des de casa vostra si teniu instal·lat el servei de Xarxes Privades Virtuals (VPN).

Els fitxers de tots els programes i exàmens estan en format pdf, així que també us caldrà tenir instal·lat el programa Acrobat Reader.

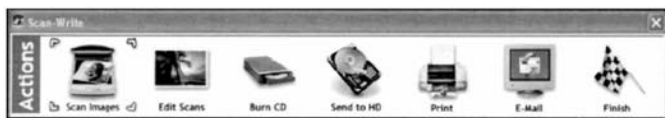
Des de les biblioteques de la UAB intentem facilitar-vos al màxim l'èxit en els vostres estudis, però l'esforç més important l'heu de fer vosaltres, així que... molta sort!

Cristina Azorín
Unitat Tècnica i de Projectes

Una solució digital per a la visualització, impressió i escaneig de microformes

La Biblioteca de Ciències i d'Enginyeries i la de Ciències de la Comunicació i Hemeroteca General han adquirit el sistema digital d'escaneig de microfilms, microfites i microcòpies opaques ST 200 de l'empresa S-T-Imaging, inc. Aquest equip permet visualitzar aquests formats a la pantalla de l'ordinador i exportar-los en altres formats per guardar-los o imprimir-los amb l'ajuda d'un programari senzill i usable per l'usuari final.

ESCANEAJA

EDITA

COPIA A DISC
CD O USB

IMPRIMEIX

ENVIA PER
CORREU-E

Gràcies al seu lector digital amb focus automàtic i un potent zoom, permet una visualització òptima dels diferents formats i una posterior edició del document amb els programaris més habituals de tractament d'imatges.

Montse Mallorquí
Biblioteca de Ciències i d'Enginyeries

Donatiu del professor Manuel Balasch

A finals de l'any 2005, es va rebre quasi tota la biblioteca personal del professor Manuel Balasch, qui va impartir classes de grec al Departament de Ciències de l'Antiguitat i de l'Edat Mitjana. Va ser traductor de les col·leccions «Bernat Metge» i «Biblioteca Clàssica Gredos», entre moltes d'altres, col·laborador en publicacions periòdiques especialitzades i professor de grec d'ensenyament secundari, concretament a l'INEM «José Ribera» de Xàtiva. El contingut del donatiu, que va ser acuradament seleccionat per ell mateix, és majoritàriament de textos de literatura clàssica grega i estudis lingüístics o literaris dels autors i de les obres, així com estudis històrics i filosofia de l'antiguitat. Es tracta d'un fons molt especialitzat, tot i que també hi ha les col·leccions fonamentals dels clàssics grecs. Després de fer la tria i descartar-ne els duplicats no necessaris, s'ha incorporat al catàleg un total de 751 registres entre llibres i revistes. La resta de documents està previst donar-los a la Biblioteca del Seminari Conciliar de Barcelona. Aquest donatiu enriqueix encara més la molt bona secció de filologia clàssica de la Biblioteca d'Humanitats, resultat de la dedicació durant molts anys de docents i bibliotecaris.

Mercè Bausili
Biblioteca d'Humanitats

Enviament de llibres a Cuba

La Biblioteca d'Humanitats de la UAB, amb el suport del Fons de Solidaritat de la Universitat Autònoma de Barcelona, ha enviat 1.800 llibres a la Biblioteca Pública «Rubén Martí-

nez Villena», de la ciutat de l'Havana (Cuba). La Biblioteca d'Humanitats rep anualment una gran quantitat de donatius, molts d'aquests inadequats a les característiques d'una biblioteca universitària i més pertinents per a les funcions de les biblioteques públiques. D'aquests excedents de documents només s'han enviat els que han entrat dins d'uns criteris determinats per l'entitat receptora. La major part es tracta d'obres literàries, llibres infantils (contes i documents molt il·lustrats) i llibres d'història o d'interès general. L'origen d'aquesta acció el trobem en un viatge personal d'una bibliotecària a Cuba l'any 1999. La visita a aquesta biblioteca va evidenciar unes enormes mancances no tant d'infraestructures com de qualitat i quantitat dels fons, en contraposició a l'interès del seu personal, la qual cosa va fer pensar en la possibilitat de donar una sortida digna a la quantitat de donatius duplicats i no pertinents que

emmagatzemava la Biblioteca d'Humanitats. Finalment, aprofitant els valors de solidaritat i cooperació, ha sorgit aquest projecte, que esperem que no sigui una iniciativa puntual.

Francisco Silva
Biblioteca d'Humanitats

Enquesta 2006 sobre material audiovisual

Durant el mes de novembre de 2006, el Servei de Biblioteques de la UAB va fer una nova enquesta de satisfacció als seus usuaris. En aquesta ocasió, es demanava l'opinió sobre la col·lecció de materials audiovisuals present a les diferents biblioteques de la UAB.

Els recursos audiovisuals són cada cop més freqüents i destaquen per la seva diversitat i per la ràpida evolució dels formats i dels canals de distribució. La Biblioteca de Comunicació i Hemeroteca General, per l'especificitat dels estudis de Periodisme i de Comunicació Audiovisual, disposa d'una rica col·lecció de pel·lícules i de documents sonors i també d'un servei de vídeo en línia. La Biblioteca d'Humanitats, per la seva banda, alberga una àmplia col·lecció de vídeos i discs que donen suport a les titulacions del seu àmbit. A la resta de biblioteques, s'hi troben altres tipus de recursos en els formats CD-ROM i DVD-ROM, que s'han convertit en suports adients per a la distribució d'estadístiques, memòries i programari, per citar-ne alguns exemples.

Per primera vegada, el Servei de Biblioteques de la UAB ha fet la seva enquesta únicament en format electrònic a través de tres formularis adreçats als tipus d'usuaris més rellevants: professors, alumnes de primer i segon cicles i alumnes de tercer cicle. La invitació a participar-hi va tenir el suport del Vicerectorat d'Investigació. Es va rebre un total de 1.211 respostes, amb una participació del 8,08 % del col·lectiu de professors i de prop del 2,50 % dels dos col·lectius d'alumnes.

Els resultats confirmen el desconeixement força estès de la disponibilitat d'aquests recursos, que ja s'havia evidenciat en les enquestes de satisfacció d'abast general. Justament, inten-

tar d'esbrinar-ne les causes i ajudar en la difusió de l'existència d'aquestes col·leccions són alguns dels motius de la realització de l'enquesta.

Podem destacar que els alumnes de tercer cicle són els que manifesten fer un ús més intensiu dels DVD i dels recursos en línia. A l'hora de valorar la satisfacció davant dels diferents formats, destaca significativament la preferència clara del professorat per l'accés en línia (63,05 %).

Pel que fa a la cobertura de les necessitats, els usuaris es mostren poc satisfets, tot i que a les biblioteques de referència, amb col·leccions específicament adreçades a titulacions concretes (Humanitats i Comunicació), el grau de satisfacció puja de forma significativa. Els usuaris es decanten majoritàriament pel prestatge enfront de la consulta a la sala de la biblioteca.

L'enquesta incorporava un apartat per suggerir el tipus d'audiovisuals que caldria adquirir. També hi havia l'opció de fer comentaris. La resposta a aquests dos apartats fa llum sobre algunes de les febleses detectades pels usuaris, com per exemple en l'àmbit de la televisió, els documentals, les sèries i les entrevistes. La història a través del cinema, l'exercici d'escoltar versions originals per millorar l'aprenentatge de llengües estrangeres o l'estudi de casos psicològics encarnats en personatges de ficció són altres de les utilitats esmentades en els comentaris.

Les biblioteques de la UAB han pres bona nota dels resultats i dels comentaris rebuts, que han servit per orientar el pla d'adquisicions d'audiovisuals de l'any 2007 i per dur a terme noves accions de difusió d'aquest material.

Núria Gallart
Biblioteca Universitària de Sabadell

La Biblioteca d'Humanitats, d'aniversari

El 31 de gener de 2007, la Biblioteca d'Humanitats ha fet deu anys i, per celebrar-ho, prepara una exposició que s'inaugurarà per la diada de Sant Jordi. L'exposició vol fer un repàs de tot el que ha anat passant a la Biblioteca en aquests darrers deu anys i vol mostrar-ne els fets més característics.

Hi haurà dos espais d'exposició:

- La vitrina a la planta baixa de la Biblioteca, on s'exposaran fotografies, cartells, dossiers, guies, notícies i altres documents que reflecteixen, any per any, les diferents activitats i serveis que ha anat creant la Biblioteca. D'altra banda, un dels prestatges estarà dedicat a les opinions actuals de diversos professors sobre la Biblioteca, amb la qual cosa s'actualitzarà el document que es va editar l'any 1997 amb motiu de la inauguració de la Biblioteca (BAUSILI, Mercè; GIRÁLDEZ, Rafael. *La Biblioteca d'Humanitats i els professors. 26 entrevistes a professors de la UAB*. Bellaterra: Servei de Publicacions de la UAB, 1997). En un altre prestatge s'exposaran els dibuixos de la nostra companya i dibuixant Rosa Ferreres, que ha fet els diferents dibuixos que han il·lustrat els fullets i les guies que la Biblioteca ha editat en aquests deu anys.
- La paret negra, davant del taulell de préstec, on s'exposaran uns cartells informatius que explicaran any per any els fets més rellevants que han anat succeint a la Biblioteca: creació de serveis nous, activitats i altres dades d'interès.

Aquesta exposició anirà acompanyada d'un web que recollirà tot el material i estarà obert per anar incloent-hi any per any tots els esdeveniments de la Biblioteca. Es crearà, així, un web permanent sobre la història de la Biblioteca.

Us convidem a tots a gaudir d'aquesta exposició.

- Lloc: Biblioteca d'Humanitats. Edifici L
- Durada: del 23 d'abril al 10 de maig de 2007

El bloc «Notícies de la Biblioteca Universitària de Sabadell»

<http://barcelona.blocscitadans.net/busuab>

La Biblioteca Universitària de Sabadell va posar en marxa el bloc «Notícies de la BUS», amb motiu del Dia d'Internet 2006, ara fa gairebé un any.

Hi havia un interès previ d'experimentar amb aquesta eina de difusió de la informació, i l'oportunitat es va presentar en la campanya Blocs Ciutadans d'Europa Press Net, que arribava a Sabadell amb la col·laboració de l'Ajuntament d'aquesta ciutat. Crear-hi un espai de la Biblioteca de la UAB va semblar un bon mitjà per traspassar les parets del centre docent i fer-lo més visible dins la ciutat que l'acull.

Al llarg de deu mesos s'han redactat 77 apunts que podríem agrupar per tipologies:

- Informacions de la Biblioteca i del Servei de Biblioteques: 14
- Activitats de les escoles universitàries i de la UAB: 12
- Novetats de recursos documentals, tant de pagament com gratuïts: 20
- Agraïment de donatius: 6
- Promoció de les revistes que es reben: 10
- Sèrie «Coneixes... la biblioteca, el local, les col·leccions»: 15

El bloc permet als diferents membres de l'equip de la Biblioteca publicar informacions amb una gran facilitat, admet la participació dels lectors a través dels comentaris i arriba a noves audiències a través de l'ús d'agregadors com Bitàcoles, Catapings i Technorati. El fil RSS fa possible que el lector interessat inclogui les notícies de la Biblioteca en el grup de notícies de lectura habitual portant-les al seu entorn sense que li envaeixin l'espai de correu.

Des de la Biblioteca es considera que l'experiència és positiva tot i l'evidència d'algunes mancances greus en la plataforma *blocscitadans.net*. En un futur immediat, es continuarà aprofundint en la cerca de continguts interessants per a la comunitat i en la definició d'un estil comunicatiu que ajudi a acostar més la Biblioteca als seus usuaris.

Biblioteca de Medicina: nova aula destinada a la docència i a l'aprenentatge

El model educatiu que hi ha darrere de l'Espai Europeu d'Educació Superior (EEES) es basa en el treball de l'estudiant i tot el seu procés d'aprenentatge, fet que li comporta passar força temps buscant la informació necessària per elaborar els treballs i augmentar els seus coneixements. Les noves tecnologies de la informació es converteixen en les aliades d'aquests mètodes educatius. La Facultat de Medicina està adaptant els seus continguts curriculars a les directrius marcades per Bolonya. Les diferents assignatures van convertint part del seu contingut en «virtual» i la innovació docent arriba fins i tot a les pràctiques de microscopi, on per mitjà del microscopi virtual es poden fer les observacions des d'ordinadors connectats a la xarxa local sense necessitat de desplaçar-se al laboratori. La Biblioteca ja no pot conivir aliena a la resta de serveis dedicats al suport de la docència, i per això s'ha transformat en la porta d'entrada a la informació ampliant els punts de consulta en una nova aula informàtica on l'estudiant disposa d'un accés adequat a la informació i al coneixement.

En els últims anys, el concepte «centre de recursos per a l'aprenentatge i la investigació» s'han anat imposant sobre el model tradicional de Biblioteca. És un concepte que ha sorgit arran de la implantació de l'EEES i dels canvis que representa en l'àmbit educatiu. Les biblioteques s'hi van adaptant segons les seves característiques inicials o segons la política de la institució que les acull. Per tot això, la Biblioteca de Medicina ha convertit la seva antiga mediateca en una aula d'informàtica destinada a la docència i a l'aprenentatge. Amb això es pretén millorar la prestació dels serveis actuals augmentant-ne l'oferta, optimitzar els recursos disponibles creant un nou model de biblioteca com a part activa d'un sistema de recursos destinats a la docència, l'aprenentatge i la investigació, i establir una estratègia comuna per a la gestió de la informació (Servei d'Informàtica Distribuïda, Centre de Recursos, Biblioteca) per maximitzar els recursos i evitar duplicitats.

Els tres serveis hem treballat conjuntament per assolir els objectius proposats. Un cop creades les infraestructures necessàries per a la nova aula informàtica, vam pensar en un sistema de gestió que ens permetés optimitzar al màxim el nou recurs.

D'una banda, la Biblioteca ofereix els seus coneixements i recursos d'informació per a la formació d'usuaris en l'àmbit documental i de control d'accessos. El SID de la Facultat s'encarrega de la gestió tècnica de l'equipament informàtic, i el Centre de Recursos, de l'elaboració i adaptació de materials de manera que es puguin consultar des de qualsevol lloc amb un punt d'accés a la xarxa. Així, hem aconseguit crear un espai de treball del mateix estil i característiques que la resta de les aules d'informàtica de la Facultat, però amb un component de punt de consulta i formació que era necessari per a moltes assignatures. Al marge de la formació documental, aquest espai s'ha dissenyat per tal de poder atendre totes les activitats docents que s'imparteixen a la Facultat. Gràcies a un ajut del Vicerectorat d'Economia, l'aula disposa de vint-i-cinc equips informàtics, projector, pantalla i pissarra i té una cabuda màxima per a cinquanta estudiants, cosa que la fa totalment apta per a la docència.

S'ha creat una consola de gestió que permet veure en tot moment l'estat dels equips, posar en marxa i apagar els ordinadors de forma remota, enviar missatges als usuaris connectats i parametritzar les actualitzacions d'antivirus i fitxers que es necessiten per a una pràctica determinada. Aquesta consola de gestió és accessible tant pels tècnics del SID, que vetllen pel funcionament correcte de l'aula, com pel personal de la Biblioteca, que pot veure l'estat dels ordinadors i agilitar algunes tasques diàries. Els professors poden reservar l'aula per a docència. Quan no s'utilitza per a aquesta finalitat, l'aula és d'ús lliure per als usuaris de la Biblioteca. L'experiència de cinc mesos de funcionament d'aquesta aula és molt bona i tant els professors que hi han fet classe com els estudiants la valoren molt positivament.

Àngels Carles
Biblioteca de Medicina
Anna Castellano

Centre de Recursos Docents de la Facultat de Medicina
Fernando Guerrero
Servei d'Informàtica Distribuïda de Medicina

El Tutorial de la Biblioteca de Medicina, una eina per a l'autoaprenentatge

Un tutorial o programa d'aprenentatge és una eina educativa que forneix instruccions per a l'autoaprenentatge i la utilització d'un programa, un document o una aplicació digital. La metodologia del tutorial és la interactivitat entre el professor, és a dir el tutorial, i l'estudiant, el qual pot utilitzar-lo en qualsevol moment que el necessiti. Els tutorials s'han popularitzat gràcies a Internet, ja que molts llocs web, programes i altres aplicacions, concretament les noves bases de dades i altres recursos bibliogràfics electrònics, l'ofereixen com a ajuda.

Amb la creació de l'Espai Europeu d'Educació Superior (EEES) i l'aplicació del nou model educatiu, les universitats han de donar els coneixements necessaris perquè els estudiants puguin seguir estudis a qualsevol país de la Unió Europea i també perquè, una vegada acabats aquests, tinguin les competències acadèmiques i professionals per trobar-hi feina. Tots els països han de dur a terme la convergència dels sistemes educatius superiors. Parlem d'un sistema on es redueixen les hores de docència directa (classes magistrals) i es dona més importància a tot el procés d'aprenentatge de l'estudiant, el qual aprendrà d'una manera diferent i amb una avaluació que va més enllà dels clàssics exàmens i que té en compte el seu esforç (treballs, estudi, seminaris, treballs en equip, tutories...). D'altra banda, els crèdits ECTS (European Credit Transfer System) són l'estàndard adoptat per garantir l'harmonització i la qualitat de les titulacions i es basen, en gran manera, en el treball personal de l'estudiant.

La UAB és capdavantera en l'aplicació d'aquest nou model educatiu en totes les seves titulacions. En aquest sentit, la Facultat de Medicina, una carrera amb un alt grau de pràctiques, també s'està preparant, en tots els seus àmbits, per a la convergència europea. D'altra banda, la Biblioteca de Medicina, responant a l'estructura de la Facultat de Medicina de la UAB, està formada per cinc biblioteques, una a cada unitat docent hospitalària, on els nostres estudiants cursen els quatre darrers anys de la llicenciatura i el MIR, i una al campus de Bellaterra, on fan primer i segon curs. La UAB i el Servei de Biblioteques van fer una aposta decidida per a l'adquisició de fons i serveis digitals i la implantació del campus virtual. En aquest sentit, en una biblioteca com la nostra, amb cinc seus diferents, el fet de poder disposar de les revistes en format electrònic o d'un llibre com el *Harrison's Online* (medicina interna) ha estat fonamental per optimitzar-ne els recursos i serveis.

Pensant d'apropar la Biblioteca als usuaris, en l'optimització dels recursos i serveis i en el nou paper que ha de fer com a eina de suport a la docència a causa del canvi de metodologia de l'EEES, vam demanar un ajut econòmic, dins

CONTINGUT		
Per saber més coses sobre la Biblioteca de M		
 <p>Com podeu buscar llibres, revistes,...</p> <p>Com consultar el catàleg?</p> <p>Com trobar un llibre al préstec?</p> <p>El préstec</p> <p>Entreu a la visita virtual de les biblioteques de</p>		
Estudiants	Postgrau	Professors/Investigador
<p>➤ Recursos en línia:</p> <p>Catàleg UAB</p> <p>Catàleg CBUC</p> <p>Harrison's Online</p> <p>RefWorks</p> <p>➤ Avaluació de l'aprenentatge</p> <p>➤ Preguntes, dubtes?</p>	<p>➤ Recursos en línia:</p> <p>MDConsult</p> <p>Medline</p> <p>Recercat</p> <p>RefWorks</p> <p>TDX</p> <p>➤ Avaluació de l'aprenentatge</p> <p>➤ Preguntes, dubtes?</p>	<p>➤ Recursos en línia:</p> <p>ISI Web of Know</p> <p>MDConsult</p> <p>Medline</p> <p>Recercat</p> <p>RefWorks</p> <p>➤ Avaluació de l'apre</p> <p>➤ Preguntes, dubtes?</p>

<http://clon.uab.es/tutorialBM/>

d'una convocatòria de la Facultat de Medicina, que va permetre la contractació d'una becària perquè ens ajudés en l'elaboració d'un tutorial. Ens vam proposar els objectius següents:

- Que els usuaris aprenguin a utilitzar els recursos bibliogràfics de la Biblioteca de Medicina.
- Ajudar els usuaris a desenvolupar habilitats que els capacitin per a la cerca d'informació bibliogràfica.
- Facilitar-los l'autoaprenentatge i l'autoavaluació de l'aprenentatge dels conceptes i dels recursos bibliogràfics presents en el tutorial.
- Respondre a la demanda de formació continuada.
- Ser una eina de referència ràpida i eficaç els 365 dies de l'any, sense horaris ni calendaris.
- Donar suport a la docència.
- Oferir-los una visita virtual a les biblioteques que formen la Biblioteca de Medicina de la UAB i apropar-los els fons documentals i serveis.

La metodologia seguida va ser crear un perfil per a cada tipus d'usuari de les nostres biblioteques (estudiants de grau i de postgrau, MIR, personal sanitari i d'infermeria, professors, metges i investigadors), per la qual cosa vam fer tres grups: estudiants, postgraduats i professors/metges/investigadors. Com

a elements comuns tenim els apartats «Com podeu buscar llibres, revistes...?», «Entreu a la visita virtual de les biblioteques de Medicina» i «Preguntes, dubtes?». A cada perfil vam adjudicar-li uns recursos bibliogràfics específics, però accessibles des de qualsevol d'ells. A més, l'usuari pot autoavaluar el que ha après de cada recurs.

Respecte dels continguts específics dels perfils, a «Estudiants» trobem: el catàleg de la UAB i el del CBUC, *Harrison's Online* i *RefWorks*. A «Postgrau»: *MDConsult*, *Medline*, *Recercat*, *RefWorks* i *TDX*. Finalment, a «Professors/metges/investigadors», hi trobem: *ISI Web of Knowledge*, *MDConsult*, *Med-*

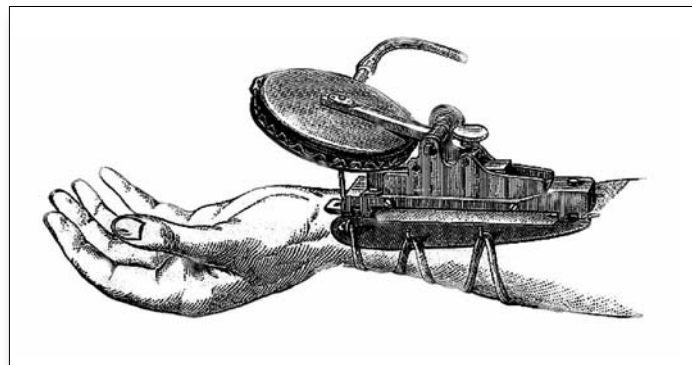
line, *Recercat*, *RefWorks* i *TDX*. Tots tres desenvolupen la cerca amb exemples, pas a pas, i a més es pot accedir simultàniament al document digital.

Actualment estem en la fase de fer la màxima difusió del Tutorial de la Biblioteca de Medicina, d'avaluar-ne la utilització i de comprovar si els nostres usuaris el coneixen, l'utilitzen i, sobretot i el més important, si els és d'utilitat.

Àurea Martínez de Luco
Biblioteca de Medicina

L'aprenent de bibliòfil

Dictionnaire Encyclopédique des Sciences Médicales

*Aparell per mesurar el pols. A: DECHAMBRE, A. (dir.).
Dictionnaire Encyclopédique des Sciences Médicales. Vol. 11. Fig. 8. P. 210.*

No tenim gaires dades biogràfiques del director de la magna obra que us presentem. Amadeu Dechambre, metge, periodista i lexicògraf francès, va néixer el 1812 i va morir a París el 1886. Es va doctorar l'any 1844 a la Facultat de Medicina de la Universitat d'Estrasburg. Va ser membre associat lliure de l'Acadèmia de Medicina de França i fundador de la revista *Gazette Hebdomadaire*. El *Dictionnaire encyclopédique des sciences médicales*, editat a París entre 1864 i 1889 i en el qual van col·laborar més de cent setanta doctors en medicina, és contemporani d'altres «grans» diccionaris de França, com per exemple el *Grand dictionnaire*, publicat per Pierre Larousse entre 1863 i 1876, i el *Dictionnaire de la langue française*, editat per Émile Littré entre 1863 i 1870. Així, i seguint la tradició de l'època, no ens hem d'estranyar que aquest diccionari mèdic tingui més de cent volums, en el seu corpus inicial, repartits en cinc sèries. Aquesta obra exhaustiva intenta recollir de for-

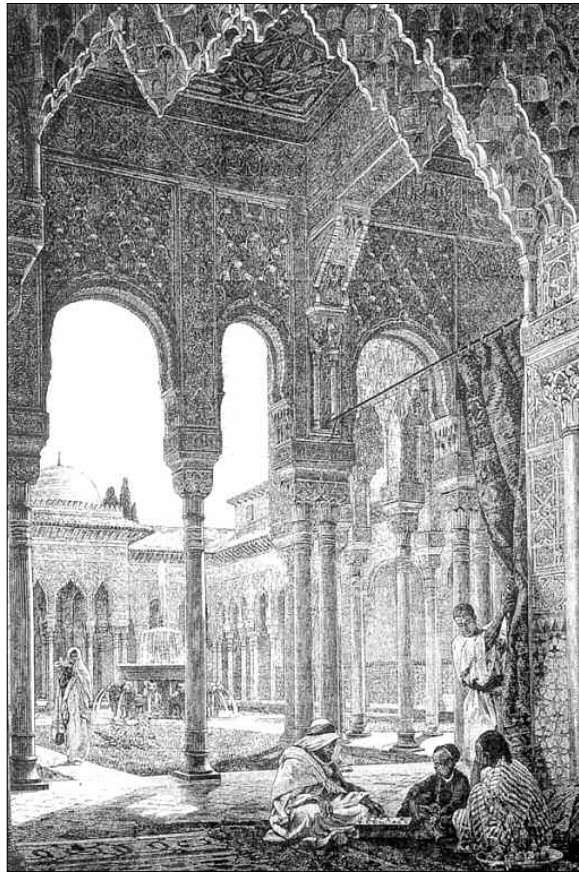
ma sistemàtica tot allò que fa referència a la medicina. Cada entrada està signada pel seu autor. Ordenat alfabèticament, hi trobem des de biografies de metges o personatges que han deixat empremta gràcies a una descoberta, un invent o una síndrome, o simplement relacionats amb les ciències mèdiques, fins a la descripció de malalties, d'instrumental mèdic, d'una disciplina, d'una tècnica específica, passant per la definició de paraules i termes. No endebades, Dechambre també ha estat considerat un expert gràcies a les seves aportacions en el camp de la lexicografia mèdica. L'obra serà de gran utilitat i de referència per a tots aquells estudiosos de la història de la medicina.

Àngels Carles
Biblioteca de Medicina

La Ilustración Artística

La Biblioteca d'Humanitats va comprar el 2006 una col·lecció quasi completa de *La Ilustración Artística. Periódico Semanal de Literatura, Artes y Ciencias*, revista publicada a Barcelona per l'editor Montaner y Simón entre 1882 i 1916. Es tracta d'uns fascicles setmanals que s'adquirien per subscripció i que s'enquadraven anualment amb unes tapes subministrades pel mateix editor per tal de constituir un luxós volum en quart gran. Aquesta revista és la segona publicació d'aquest tipus de durada més llarga, ja que només va ser superada per la famosa *Ilustración Española y Americana*, que es va publicar a Madrid entre 1869 i 1920. Aquestes *Ilustraciones* seguien el model de l'anglesa *The Illustrated London News*, que es publicava des de 1842, de la francesa *L'Illustration*, des de 1843, i de l'*Illustrierte Zeitung*, publicada a Leipzig també des d'aquesta data. Totes encarnen un nou model de premsa gràfica que combina la qualitat artística de les imatges utilitzades mitjançant el perfeccionament tècnic de la xilografia, amb una voluntat periodística adreçada a explicar els grans esdeveniments del món, amb especial atenció a les grans desgràcies, però també a la crònica mundana i social i a les novetats en el camp de les ciències i la tècnica, de les arts, del teatre, de la música i de la literatura. La presència de la imatge hi és molt destacada, ja que arriba sovint a un cinquanta per cent de l'espai disponible de cada fascicle. Algunes també conserven de les anteriors revistes romàntiques el gust per les col·laboracions literàries en forma d'entregues o pels relats curts d'escriptors famosos de l'època. En general, són revistes cares i de luxe adreçades a la burgesia i a les classes mitjanes, que obtenen d'una manera delectable una informació universalista d'utilitat social i alhora uns complements de formació que milloren o, almenys, emmascaren les pròpies mancances d'origen d'aquests sectors socials ascendents. Era, per tant, un producte molt diferent d'esperit i format respecte de la vivíssima premsa política i satírica de l'època, que s'adreçava a un públic molt més popular.

La Ilustración Artística va competir en el mercat de Barcelona amb *La Ilustración*, revista hispanoamericana publicada per Luis Tasso des de 1880, amb *La Ilustració Catalana*, apa-

reguda el mateix any, i també amb *La Ilustración Ibérica*, de 1883, però va sobreviure a totes elles. A partir dels anys noranta, aquestes revistes van anar incorporant lentament les diverses tècniques experimentals del fotograt, que finalment va marcar el final del gravat a test a i del format periodístic de les *Ilustraciones*, basat essencialment en aquesta tradició gràfica.

La revista adquirida per la UAB és un document històric excepcional i, per això, un punt de partida per a estudis pluridisciplinaris. Ja existeixen treballs sobre alguns dels seus il·lustradors literaris, com ara Emilia Pardo Bazán, que hi va escriure des de 1895 (vegeu RUIZ-OCAÑA DUEÑAS, Eduardo. *La obra periodística de Emilia Pardo Bazán en La*

Ilustración Artística de Barcelona (1895-1916). Madrid: Fundación Universitaria Española, 2004), però no per a molts d'altres, com ara Pompeu Gener, que es va ocupar de la crònica de París en els primers anys de la revista. En relació amb la història de l'art, són de gran utilitat les reproduccions que hi apareixen dels artistes catalans i espanyols, ja que sovint aquest fet documenta peces poc conegudes o desaparegudes. El gruix de les obres d'art reproduïdes i comentades a la revista són, però, d'artistes estrangers. La causa d'aquest fet és que totes aquestes revistes es proveïen en un mercat secundari internacional de reproduccions xilogràfiques, ja que no era possible encarregar i produir setmanalment il·lustracions originals pròpies. Aquestes imatges d'artistes estrangers serveixen, però, per entendre la cultura visual de l'època i les fonts en les quals també podien inspirar-se els nostres artistes.

Les revistes catalanes de l'època del modernisme han estat molt estudiades pels investigadors i algunes han estat reeditades en facsímil. En canvi, les revistes anteriors, que es van allargar també fins a l'època del modernisme, han estat molt poc utilitzades, tot i que són fonamentals per entendre la cultura artística dels anys vuitanta i noranta del segle XIX. Aquesta adquisició recent de la Biblioteca d'Humanitats hauria de ser un estímul en aquesta direcció.

Darreres exposicions

Algunes de les biblioteques de la UAB elaboren periòdicament el que s'anomenen exposicions bibliogràfiques, que es poden consultar a través d'Internet i sovint als expositors exteriors de cada seu. Són un intent de fer conèixer el món de la imatge i el de la lletra; el de la biblioteca presencial i el de la virtual. Les temàtiques són diverses, però connecten per continguts amb els fons de cadascuna d'elles, i la tria té molt a veure amb fets informativament parlant vigents o històricament memorables.

Les podeu consultar per mitjà de la pàgina principal de cada biblioteca o bé a les adreces que us adjuntem:

Biblioteca de Comunicació i Hemeroteca General

● Joves investigadors

Exposició amb motiu del Fòrum de la Recerca 2006.
<http://www.bib.uab.es/comunica/fr2/index.htm>

● Bones pràctiques en comunicació científica

Exposició amb motiu del Fòrum de la Recerca 2006.
<http://www.bib.uab.es/comunica/fr/index.htm>

Biblioteca de Ciències i Enginyeries

● La biorecerca: dirigida per científiques de la Facultat de Biociències

Amb motiu del Dia Internacional de la Dona, es vol destacar la tasca de les directores dels departaments de la Facultat de Biociències.

<http://www.bib.uab.es/ciencies/expo/donesbiorecerca/>

Biblioteca de Ciències Socials

● Dona i lleis d'igualtat

Amb motiu del Dia Internacional de la Dona i les Jornades Dona i Lleis d'Igualtat, organitzades per la Facultat de Dret.

<http://www.bib.uab.es/socials/exposicions/donaigualtat/presentacio.htm>

● El dret lingüístic i la llengua catalana al segle XXI

L'any 2007 va tenir lloc el X Seminari sobre Dret i Llengua, organitzat per la Facultat de Dret i el Gabinet de Llengua Catalana de la Universitat Autònoma de Barcelona, amb el tema «El dret lingüístic i la llengua catalana al segle XXI».

<http://www.bib.uab.es/socials/exposicions/dretllengua/presentacio.htm>

● Cost i finançament de la recerca

Exposició dedicada al cost i finançament de la recerca amb motiu del Fòrum de la Recerca 2006.

<http://www.bib.uab.cat/socials/exposicions/forumrecerca/index.htm>

● Universitat i empresa

Exposició dedicada a la interacció entre la universitat i l'empresa en l'àmbit de la recerca, amb motiu del Fòrum de la Recerca 2006.

<http://www.bib.uab.cat/socials/exposicions/forumempresa/index.htm>

● Centre de Documentació Europea

«Les carreres de Traducció i d'Interpretació a la Unió Europea», exposició bibliogràfica del Centre de Documentació Europea.

<http://selene.uab.es/ce-documentacio-europea/Exposicions/fti/presentacio.htm>